

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3472
Ημερομ. Κατάθεσης: 27/2/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2024

ΠΡΟΣ: τον Υπουργό Υγείας, κ. Άδωνι Γεωργιάδη

την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κα. Δόμνα Μιχαηλίδου

την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα. Σοφία Ζαχαράκη

ΘΕΜΑ: «Φτάνει πια! Απαιτείται Άμεση Επέμβαση της Πολιτείας για την Κατάσταση που Επικρατεί στις ΣΥΔ της ΑΜΚΕ «μεταΒΑΣΙΣ»

Κυρίες Υπουργοί,

Κύριε Υπουργέ,

Τα προβλήματα που ταλανίζουν την τοπική κοινωνία της Ιεράπετρας και την ωθούν σε απόγνωση και σε ένα γενικευμένο αίσθημα αδικίας και κοινωνικής οργής, και τα οποία έχουν να κάνουν με τη λειτουργία των Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) «ΑΙΣΘΗΣΗ», «διΑΙΣΘΗΣΗ» και «ΕΝΣΤΙΚΤΟ» της Α.Μ.Κ.Ε. «μεταΒΑΣΙΣ», έχουν δημοσιευτεί πολλάκις στα τοπικά μέσα και έχουν απασχολήσει και τα εθνικά, δυστυχώς όμως οι μη αξιοπρεπείς συνθήκες και οι δοκιμασίες που βιώνουν δεκάδες ανθρώπινες ψυχές δείχνουν να μην έχουν τέλος.

Οι εν λόγω δομές της ΑΜΚΕ «μεταΒΑΣΙΣ» συστάθηκαν με την αρ. πρωτ. 588/10.03.2014, Απόφαση της αν. Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Π.Ε. Λασιθίου, η οποία προέβλεπε την ίδρυση και λειτουργία δύο Στεγών ΣΥΔ

(Οικοτροφεία «ΑΙΣΘΗΣΗ» και «διΑΙΣΘΗΣΗ»). Η τρίτη στέγη, χαρακτηρισμένη ως Προστατευόμενο Διαμέρισμα «ΕΝΣΤΙΚΤΟ» ιδρύθηκε με την αρ. πρωτ. 158811/24.08.2016 Απόφαση. Και οι τρεις αυτές δομές θα φιλοξενούσαν σύνολο είκοσι δύο ΑμεΑ που χαρακτηρίζονται από νοητική υστέρηση (εννέα για κάθε ένα Οικοτροφείο και τέσσερις για το Προστατευόμενο Διαμέρισμα). Η εν λόγω ΑΜΚΕ είχε στην κατοχή της επίσης και το Οικοτροφείο «ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ» για δεκαπέντε χρόνιους ενήλικους ασθενείς με βαριά νοητική υστέρηση, δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές, και οργανικά ψυχοσύνδρομα με μακροχρόνια νοσηλεία στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής (Υπουργική Απόφαση Υ5β/Γ.Π./95336/31.08.2011) και το Προστατευμένο Διαμέρισμα για τέσσερα άτομα με ψυχικές διαταραχές ή νοητική υστέρηση με δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές, που χρήζουν περιορισμένης εποπτείας και παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Όπως είναι ήδη γνωστόν το 2017 ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας τους με την Απόφαση με αριθ. πρωτ. Α4β/Γ.Π.οικ.23485/ 28.03.2017 της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας βάσει των παρακάτω λόγων:

- i. κακοδιαχείριση της κρατικής επιχορήγησης, καθώς είχε χρέος στον ΕΦΚΑ από ληξιπρόθεσμες εισφορές ύψους 676.588,27 € (έως 1-3-2017) και μη καταβληθέντες μισθούς σε εργαζομένους.
- ii. διακινδύνευση της υγείας των ασθενών, εξαιτίας της μη εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων του φορέα, η οποία επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τις αναφερόμενες δομές ψυχικής υγείας.

Αναφορικά με την κατασπατάληση των κρατικών και των ευρωπαϊκών πόρων, αξίζει να σημειωθεί πως η εταιρεία είχε προβεί σε δανεισμό από την πρώην Probank νυν Εθνική Τράπεζα 120.000 € με τις μηνιαίες χρηματοδοτήσεις της δομής να έχουν χρησιμοποιηθεί ως εγγυήσεις προς την Τράπεζα. Λόγω μη εξυπηρέτησης του δανείου, η εταιρεία προέβη σε σύναψη Ιδιωτικής Σύμβασης με την Τράπεζα, σύμφωνα με την οποία το 30% της πληρωμής του Υπουργείου Υγείας θα παρακρατούνταν αυτομάτως για την αποπληρωμή του δανείου, χωρίς το Υπουργείο να έχει γνώση γι' αυτό. Επιπλέον, εντοπίστηκαν μεταφορές μεγάλων ποσών χρημάτων προς τις δομές της Ιεράπετρας για να καλυφθούν άλλες «οικονομικές τρύπες», και μεγάλα ποσά εξόδων για φυτοφάρμακα (!) ενώ οι δομές αφορούν ανθρώπους!

Παρόλα αυτά και βάσει της απόφασης του Υπουργείου για την ανάκληση της άδειας των άνω δομών (Αριθμ. Πρωτ.: Α4β /Γ.Π.οικ.23485 – 28.03.2017), εφιστούμε την προσοχή στο παρακάτω: πέρα από το διοικητικό πρόστιμο που επιβλήθηκε στην ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ», η απόφαση αναφέρει ρητά πως «σε βάρος του φορέα επιβάλλεται ως κύρωση [...] η απαγόρευση χορήγησης νέας άδειας για ίδρυση και λειτουργία Μονάδας Ψυχικής Υγείας». Το περίεργο είναι ότι οι ήδη υπάρχουσες δομές της εν λόγω ΑΜΚΕ στην Ιεράπετρα έμειναν στο απυρόβλητο, χωρίς να λαμβάνεται κάποια ιδιαίτερη μέριμνα γι' αυτές, δεδομένου ότι είχαν βρεθεί να εμπλέκονται στις υποθέσεις κακοδιαχείρισης των κρατικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων.

Επιπρόσθετα, στο ίδιο ακριβώς διάστημα βγήκαν στο φως και καταγγελίες που αφορούσαν τις συνθήκες διαβίωσης και την ίδια τη σωματική ακεραιότητα των ωφελούμενων, με αναφορές για υποσιτισμό, αμέλεια και κακομεταχείριση. Σε αυτό έρχονται να προστεθούν τα ατυχήματα και οι πέντε θάνατοι που σημειώθηκαν εντός των δομών από το 2019 μέχρι και σήμερα, με το πιο πρόσφατο συμβάν θανάτου να σημειώνεται στις 5 Ιανουαρίου 2024. Το μαρτύριο, όμως, δεν σταμάτησε εκεί. Προσφάτως, στις 22 Φεβρουαρίου ένας ακόμα ωφελούμενος της Δομής εισήχθη στο Γενικό Νοσοκομείο της Ιεράπετρας σε άσχημη κατάσταση. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα των τοπικών μέσων βρέθηκε αποστεωμένος, χτυπημένος στο πρόσωπο με μελανιές και στα δύο του μάτια, σε κατάσταση έντονης ανησυχίας και πεινασμένος. Σε αυτό το φρικιαστικό σκηνικό η ΠΕ Λασιθίου προέβη σε αιφνίδιους επιτόπιους ελέγχους και εξέδωσε μία σειρά αποφάσεων με αποκορύφωμα την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εν λόγω Δομής. Παρόλα αυτά, η Δομή συνεχίζει να λειτουργεί, με την κατάσταση να οδεύει από το κακό στο χειρότερο και επικρατεί ένα καθεστώς ανομίας.

Συγκεκριμένα, βάσει των αποφάσεων της ΠΕ Λασιθίου για Επιβολή Διοικητικών Κυρώσεων στην ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ» (υπ' αριθ. 173285/29.05.2023 και υπ' αριθ. 297938/11.09.2023 Αποφάσεις Αντιπεριφερειάρχη), έπειτα από αιφνίδιους ελέγχους της Περιφέρειας και του Κοινωνικού Συμβούλου διαπιστώθηκαν ακαταλληλότητα υποδομών (πολλές σκάλες και μεγάλες τζαμαρίες στους χώρους) και ελλείψεις, που δεν διασφάλιζαν πλήρως την ασφαλή πρόσβαση και διαβίωση των ΑμεΑ. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι το Προστατευόμενο Διαμέρισμα φιλοξενούσε άτομα στα οποία δεν ανήκουν οι φιλοξενούμενοι του διαμερίσματος και οι υπόλοιπες δύο ΣΥΔ να υπερβαίνουν τον αριθμό των ατόμων για τις οποίες είχαν αδειοδοτηθεί (εννέα άτομα εκάστη). Επίσης, στις δομές φιλοξενούνταν ΑμεΑ με νοητική υστέρηση μαζί με άτομα με βαριά ψυχιατρικά νοσήματα, γεγονός που προκαλούσε επιπλέον

εντάσεις στη διαβίωση των ΑμεΑ. Ταυτόχρονα, και έπειτα από καταγγελία η Υπηρεσία Κοινωνικού Ελέγχου της ΠΕ Λασιθίου προέβη σε μία εκ νέου αιφνίδια αυτοψία και διενέργησε έλεγχο και στα δύο οικοτροφεία. Σύμφωνα με την τελική Έκθεση Κοινωνικού Ελέγχου της Κοινωνικής Συμβούλου της Δ/σης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της ΠΕ Λασιθίου, της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2023, στις δομές επικρατούσαν «απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης (έλλειψη προσωπικού, έλλειψη καθαριότητας και ατομικής υγιεινής των φιλοξενούμενων, συνθήκες ιδρυματοποίησης κα.), οι οποίες αφορούν στο γενικότερο πλαίσιο ασφάλειας των φιλοξενούμενων». Αναλυτικότερα, η Έκθεση αναφέρει πως «από τον έλεγχο που ακολούθησε σε όλη τη δομή, διαπιστώθηκε όχι μόνο η μη τήρηση των δεσμεύσεων των υπεύθυνων του Φορέα, αλλά και η διαπίστωση συνθηκών που παραπέμπουν σε συνθήκες ιδρυματοποίησης». Με την έλλειψη του προσωπικού η Έκθεση αναφέρει πως «το προσωπικό της δομής είναι σχεδόν ανύπαρκτο [...] εξειδικευμένο προσωπικό (νοσηλεύτες, ψυχολόγοι, ψυχίατροι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.α.) δεν υπάρχει και ο ψυχίατρος που παρακολουθούσε τους φιλοξενούμενους έχει αποχωρήσει, με αποτέλεσμα οι φιλοξενούμενοι που χρήζουν φαρμακευτικής αγωγής να μην την λαμβάνουν». Τέλος, στην Έκθεση υπογραμμίζεται η παντελής έλλειψη καθαριότητας και ατομικής υγιεινής των φιλοξενούμενων, καθώς επίσης και η έλλειψη τροφίμων και οι περιπτώσεις υποσιτισμού των τελευταίων.

Βάσει αυτών των ευρημάτων η Υπηρεσία αποφάνθηκε ότι η συνέχιση της λειτουργίας των δύο δομών ενέχει κινδύνους για τη σωματική και ψυχική υγεία των ωφελούμενων και εισηγήθηκε τη διακοπή της λειτουργίας των άνω Δομών. Στη συνέχεια, και λόγω της μη συμμόρφωσης του φορέα με τις συστάσεις και υποδείξεις των Υπηρεσιών, διαπιστώθηκε πως η «Α.Μ.Κ.Ε. μετάΒΑΣΙΣ» δεν ανταποκρινόταν στις «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με αναπηρία» σύμφωνα με την ΚΥΑ 13107/283/19 (ΦΕΚ 1160/Β'/2019) και ως εκ τούτου ανακλήθηκαν οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας των τριών δομών με τις υπ' αριθ. 297961/11.09.2023 και 344985/17.10.2023 Αποφάσεις της ΠΕ Λασιθίου. Μάλιστα, ο ιδιοκτήτης της ΑΜΚΕ προσέφυγε κατά των συγκεκριμένων αποφάσεων, που σύμφωνα με την πρόσφατη απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η προσφυγή του κρίθηκε απαράδεκτη και αβάσιμη. Στις 5 Φεβρουαρίου, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων του ΕΟΠΥΥ με το Τμήμα Συμβάσεων Παροχών ΔΦΥ εξέδωσε την Απόφαση με αρ. πρωτ. ΔΑ2Β/70 με την οποία λύεται και διακόπτεται οριστικά η σύμβαση παροχής υπηρεσιών διαβίωσης με την ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ» και στη συνέχεια με την υπ' αριθμόν 44041/07.02.2024 Απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη της ΠΕ Λασιθίου επιβλήθηκε

διοικητικό πρόστιμο ύψους 60.000 ευρώ για τη μη συμμόρφωση προς την απόφαση διακοπής της λειτουργίας.

Σε αυτό το σημείο προκύπτει και ένα ζήτημα το οποίο η Πολιτεία οφείλει να διαχειριστεί άμεσα, καθώς οι περισσότεροι φιλοξενούμενοι είτε δεν έχουν γονείς, είτε οι γονείς τους παρουσιάζουν τεκμηριωμένη αδυναμία στο να αναλάβουν τη διαβίωσή τους. Η Πολιτεία θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε αυτές οι ανθρώπινες ψυχές να λάβουν όλη την υποστήριξη που χρειάζονται μέσω της συνέχισης της λειτουργίας των δομών αυτών με βάση τα ισχύοντα πρότυπα και υπό την άμεση ευθύνη του Υπουργείου Υγείας, όπως ακριβώς συνέβη και με το οικοτροφείο «ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ».

Δεδομένου ότι οι υφιστάμενες συνθήκες στις εν λόγω δομές ΑμεΑ συνιστούν παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των ΑμεΑ,

Δεδομένου ότι εδώ και χρόνια υπάρχουν καταγγελίες και δημοσιοποιήσεις για τις ανεπίτρεπτες συνθήκες που επικρατούν σε αυτές τις δομές,

Δεδομένου ότι το Υπουργείο οφείλει να διεξάγει εξονυχιστικούς ελέγχους και να μεριμνήσει για την αποτροπή τέτοιων γεγονότων, λόγω και του ιστορικού κακοδιαχείρισης δημοσίου χρήματος και της κακομεταχείρισης των ΑμεΑ,

Ερωτάσθε κκ. Υπουργοί,

1. Έχετε γνώση των ως άνω αναφερόμενων γεγονότων; Και αν ναι, γιατί μέχρι τώρα δεν έχουν ληφθεί οι απαραίτητες αποφάσεις αναφορικά με αυτή την χρονίζουσα υπόθεση;
2. Σε ποιες άμεσες ενέργειες θα προβείτε για να σταματήσει η κατασπατάληση του κρατικού και ευρωπαϊκού χρήματος, και η κακομεταχείριση των ΑμεΑ;
3. Τι μέτρα θα λάβετε ώστε τα ΑμεΑ της Ιεράπετρας και δη οι ωφελούμενοι αυτών των δομών να καταστούν ασφαλείς και να απολαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας, ψυχοκοινωνικής φροντίδας και υποστήριξης όπως αρμόζει σε ένα ευρωπαϊκό κράτος;
4. Τι πρωτοβουλίες προτίθεστε να λάβετε ώστε οι δομές ΣΥΔ «ΑΙΣΘΗΣΗ», «ΔΙ-ΑΙΣΘΗΣΗ» και «ΕΝΣΤΙΚΤΟ» της Ιεράπετρας να λειτουργήσουν άμεσα, νόμιμα, σωστά και με απόλυτη διαφάνεια όπως επιτάσσει και η ΚΥΑ 13107/283/19 (ΦΕΚ 1160/Β΄/2019) με κύριο επίκεντρο το βέλτιστο συμφέρον των ωφελούμενων ΑμεΑ;

5. Πώς θα διασφαλίσετε το μέλλον και το «ευ ζην» των παιδιών αυτών σύμφωνα πάντα με τις συμβατικές υποχρεώσεις τη χώρας βάσει της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων των ΑμεΑ;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Αικατερίνη Καζάνη